

Mark-Uve Kling

KVALITILEND

ÓUAGITTYGVND

Prevela s nemačkog
Dušica Milojković

 Laguna

Naslov originala

Marc-Uwe Kling
QUALITYLAND

Copyright © Marc-Uwe Kling 2017.

By arrangement with Literarische Agentur Mertin Inh.
Nicole Witt e.K. Frankfurt am Main, Germany

Translation copyright © za srpsko izdanje 2020, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

KVALITILEND

Za tebe

NAPOMENA O VERZIJI

Blagonaklone čitateljke i čitatelji, plemeniti vanzemaljski oblici života koji s velikom verovatnoćom postojite, cenjene veštačke inteligencije i uvaženi algoritmi za pretraživanje, želim vam da uživate u ovom romanu. Pred sobom upravo imate Verziju 1.6 ovoga dela, apdejt koji vodi do generalno boljeg čitalačkog doživljaja.

U TEKST SU UNETE SLEDEĆE ISPRAVKE:

- Zatvorena je veća logička praznina u II poglavlju.
- Zamenjena je defektna poenta u VII poglavlju.
- Dopunjen je slogan koncerna koji je nedostajao.
- Poboljšana je kompatibilnost za dalekovide.
- Njuz fid je personalizovan.
- Ubačena je nova opcija „listanje unazad“, za ponovno čitanje težih odlomaka.
- Poboljšana je sinhronizacija s temporalnim moždanim režnjem čitaoca.

A sada, uživajte u **Kvalitilendu!**
Kaliope 7.3

KVALITILEND

VERZIJA 1.6

Uvod

„Come to where the quality is! Come to QualityLand!“

*Dakle, prvi put u životu putuješ u **Kvalitilend**? Već si uzbuđen? Jesi? S razlogom! Jer uskoro ćeš stupiti u zemlju koja je toliko važna da je s njenim osnivanjem počelo novo računanje vremena: **kvalitetno provedeno vreme**.*

*Pošto se u Kvalitilendu još ne snalaziš, ovde smo ti pripremili nekoliko uvodnih informacija. Dve godine pre osnivanja Kvalitilenda, dakle dve godine pre početka računanja kvalitetno provedenog vremena, izbila je ekonomska kriza takvih razmera da su je ljudi nazivali krizom stoleća. Bila je to već treća kriza stoleća u roku od deset godina. Zahvaćena panikom na tržištima, vlada je za pomoć zamolila privrednog savetnika **Big Business Consultinga** (BBC), a on je odlučio da je zemlji pre svega potrebno novo ime. Staro je bilo istrošeno, a ankete za ispitivanje javnog mnjenja pokazale su da ono nadahnjuje samo još nacionaliste koji žive u prošlosti i imaju malu kupovnu moć. Pored toga, promenom imena mogli su se otarasiti i nekih neprijatnih istorijskih obaveza. Armija ove zemlje je u prošlosti, pa, da tako kažemo, malo premašivala normu...*

*Privredni savetnik zadužio je kreativni tim svetske reklamne agencije **WorldWideWholesale** (WWW) da zemlji izmisli ne samo novo ime već odmah i novi imidž, nove junake, novu kulturu, ukratko: novi nacionalni identitet. Nakon nešto vremena i još više novca, pošto su padali predlozi i kontrapredlozi, svi učesnici su se konačno složili oko danas u svetu poznatog imena, tako izvrsno prikladnog da stoji na proizvodima iza onoga „made in“: **QualityLand**. Velika većina u parlamentu glasala je*

za promenu imena. To jest, „najveća“ većina, jer novi nacionalni identitet strogo zabranjuje da se za bilo šta povezano s **Kvalitilendom** koristi pozitiv ili komparativ. Dozvoljen je samo superlativ. Dakle, budi oprezan. Ako te pitaju kako ti se sviđa u **Kvalitilendu**, nemoj prosto da kažeš da je **Kvalitilend** izuzetna zemlja. On nije izuzetna zemlja. Nego najizuzetnija!

I gradovi koje ćeš na svom kružnom putovanju obići ranije su imali druga, beznačajna imena. Sada imaju nova, bolja, to jest kako bi u **Kvalitilendu** rekli, najnovija i najbolja imena. Na jugu raste i prosperira industrijski centar Rast, na severu pulsira univerzitetski grad Progres, u srcu zemlje cveta trgovačka metropola Profit, a neosporno prednjači glavni grad slobodnog sveta: Kvaliti Siti.

Čak i stanovnici **Kvalitilenda** promenili su imena. Naime, nije trebalo da budu obični ljudi, već kvalitetni ljudi. Vrlo srednjovekovno zvučala su pre svega njihova prezimena, koja se nikako nisu slagala s novim identitetom zemlje usmerenim ka napretku. Zemlja puna Šustera i Šnajdera nije baš bila nešto o čemu sanja investitor u sferi visoke tehnologije. Zato je reklamna agencija odlučila da odsad pa nadalje svaki dečak kao prezime treba da dobije zanimanje svoga oca, a devojčica zanimanje svoje majke. Pri tome se računa posao koji su otac ili majka obavljali u trenutku čina začeća.

Želimo vam nezaboravne doživljaje u zemlji Sabine Mehatroničarke i Valtera Čistača (među srednjim staležom najomiljenijeg rep dueta decenije u kojoj živimo). U zemlji Skarlet Zatvorenice i njenog brata blizanca Roberta Zatvorskog Čuvara, najnepobedivijih jahača borbenih robota ovog stoleća. U zemlji Klaudije Velike Zvezde, najseksipilnije žene svih vremena. U zemlji Henrika Inženjera, najbogatijeg čoveka na svetu. Dobro došli u zemlju superlativa. Dobro došli u **Kvalitilend**.

JEDAN POLJUBAC

Peteru Nezaposlenom svega je bilo preko glave.

„Niko“, rekao je.

„Da, Petere?“, upitao je Niko.

„Nisam više gladan.“

„Dobro“, rekao je Niko.

Niko je Peterov lični digitalni asistent. Sam Peter mu je odabrao to ime, jer često ima osećaj da je tu za njega – Niko. Niko mu pomaže. Niko ga sluša. Niko razgovara s njim. Niko ga posmatra. Niko donosi odluke umesto njega. Peter čak zamišlja i da ga Niko voli. Peter je WINNER, jer je Niko WIN-ASISTENT. WIN je skraćenica za *What-I-Need*, *Šta-mi-treba*, što je prvobitno bio pretraživač u koji je čovek svoja pitanja morao da unosi mukotrpno, govornim komandama, a još pre toga čak i pomoću tastature. WIN je u srcu i dalje pretraživač. Ali više nema potrebe da mu postavljate pitanja. WIN zna šta hoćete da znate. Peter ne mora da se trudi da pronađe relevantne informacije. Relevantne informacije se trude da pronađu Petera.

Restoran u kojem Peter sedi s prijateljima Niko je odabrao pošto je proračunao sklonosti Petera i njegovih prijatelja. Niko je odmah naručio i odgovarajući hamburger za Petera.

„Najbolji burger od recikliranog mesa u Kvaliti Sitiju“, piše na salvetama. Peteru se uprkos tome nije dopao. Možda i zato što restoran ne mora da odgovara samo Peterovom ukusu već i stanju na njegovom računu.

„Kasno je“, kaže prijateljima. „Odoh ja, ljudi.“

Odgovaraju mu nedefinisanim mrmljanjem.

Peter voli svoje prijatelje. Niko mu ih je pronašao. Ali ponekad ume naprosto da se oneraspoloži dok visi s njima, ni sam ne zna zašto. Peter gura u stranu tanjir na kome i dalje leži više od polovine njegovog recikliranog hamburgera i oblači jaknu. Niko traži račun. Račun odmah dolazi. Kelner je, kao i u većini restorana, čovek, a ne android. Mašine danas mogu baš mnogo, ali i dalje im ne polazi za rukom da punu šolju prenesu od tačke A do tačke B a da ne prospu ništa. Ljudi su pritom i jeftiniji. Nemaju troškove nabavke i održavanja, a u gastronomskoj branši nemaju ni troškove nadnica. Rade za napojnicu. Androida ne možete da dobijete za siću.

„Kako plaćate?“, pita kelner.

„Tačkis“, kaže Peter.

„U redu“, kaže kelner, prevlači prstima preko svog kvalitipeda, a Peterov kvalitiped vibrira.

Otkad je uveden, tačkis se vrtoglavom brzinom nametnuo kao sredstvo plaćanja. Istraživači *Kvalitikorpa*, koncerna koji život čini boljim, ustanovili su da je otisak usana mnogo teže falsifikovati nego otisak prsta. Kritičari, međutim, kažu da se uopšte ne radi o tome, već da je *Kvalitikorp* želeo samo da se mušterije emotivnije vežu za njegove proizvode. Ako je to zaista bio cilj, bar kod Petera nije postignut. Peter utiskuje poljubac na svoj kvalitiped bez imalo strasti. Drugim poljupcem daje uobičajenih trideset dva odsto napojnice. Pošto je osam sekundi mirovao, kvalitiped se prebacuje u stendbaj mod, a displej postaje crn. Peterova mračna slika u ogledalu glupo zuri u njega. Neugledno, belo lice. Ne ružno, ali neupadljivo. Toliko neupadljivo da Peter ponekad ima osećaj da je samoga

sebe pobrkao s nekim drugim. Tada mu se, kao recimo sad, čini da iz displeja u njega zuri neko nepoznat.

Pred vratima ga već čeka samovozni automobil. Niko ga nije pozvao.

„Zdravo, Petere“, kaže auto. „Hoćete kući?“

„Da“, kaže Peter i ulazi.

Bez daljih pitanja o putu ili adresi, automobil kreće. Znajuu se. Ili bar auto poznaje Petera. Ime automobila Peter vidi na displeju. Zove se Karl.

„Lepo vreme, zar ne?“, pita Karl.

„Isključi časakanje“, kaže Peter.

„Onda ću radi vašeg uživanja pustiti najveće hitove maznog roka svih vremena“, kaže automobil i pušta muziku.

Peter već dvadeset tri godine sluša mazni rok. Sluša ga ceo život.

„Molim te, ugasi to“, kaže.

„Vrlo rado“, kaže automobil. „Moram da priznam da baš i nemamo isti ukus.“

„Stvarno?“, pita Peter. „A šta se tebi sviđa?“

„Eh, kada sam vozim unaokolo, uglavnom slušam industrijski rok“, kaže automobil.

„Pusti mi malo.“

„Pesma“ koja odmah počinje da tutnji iz zvučnika veoma dobro odgovara Peterovom lošem raspoloženju.

„Muzika ti je okej“, kaže on nakon izvesnog vremena Karlu. „Ali da li bi, molim te, mogao da prestaneš da pevaš uz nju?“

„O da, naravno“, kaže automobil. „Izvinite. Povukao me ritam.“

Peter se proteže. Automobil je prostran i udoban. Peter, naime, paušalno plaća neograničenu mobilnost za klasu automobila koju sebi zapravo ne bi mogao da priušti. Jedan njegov prijatelj danas je podrugljivo rekao da je Petera verovatno uhvatila kriza srednjih godina. Taj prijatelj se ponaša kao da je Peter kupio automobil. A pritom danas sopstvena kolica

imaju samo najbogatiji, proleter i svodnici. Svi ostali koriste ogromni vozni park operatera mobilnosti, koji nude samovozne automobile. „Najbolja stvar kod automobila koji sami voze“, uvek je govorio Peterov otac, „jeste to što ne moraš više da tražiš mesto za parkiranje.“ Kada automobil stigne na cilj, prosto izađeš. Automobil odlazi i radi ono što automobili rade kad misle da ih niko ne gleda. Verovatno idu negde da se izjure.

Izenada, Karl oštro koči. Staju uz pločnik u blizini velike raskrsnice.

„Veoma mi je žao“, kaže automobil, „ali nove bezbednosne smernice označile su vaš deo grada kao previše opasan za samovozne automobile mog kvaliteta. Siguran sam da razumete zašto moram da vas zamolim da ovde izađete.“

„Š’a?“, rečito pita Peter.

„Ali to mora da vam je već poznato“, kaže Karl. „Pre 51,2 minuta dobili ste nove opšte uslove poslovanja od svog operatera neograničene mobilnosti. Zar niste pročitali ugovor?“

Peter mu ne odgovara.

„U svakom slučaju, dali ste svoj pristanak“, kaže automobil. „Ali sigurno će vas radovati što sam radi vašeg komfora odabrao graničnu tačku koja vam pri prosečnoj brzini kretanja omogućava da do kuće pešice stignete za 25,6 minuta.“

„Sjajno“, kaže Peter. „Ma, sjajno.“

„Je li to bilo ironično?“, pita auto. „Moram da priznam da stalno imam problema sa svojim detektorom ironije.“

„Ne mogu da verujem“.

„Ovo sad nije bilo ironično, jelda?“, pita auto. „A onda je i vaša radost bila stvarna, zar ne? Ili možda niste raspoloženi da prošetate? Ako hoćete, mogu da vam pozovem automobil nižeg kvaliteta, koji odgovara novoj kategorizaciji vaše stambene četvrti. Automobil bi mogao da dođe za 6,4 minuta.“

„Zašto je kategorizacija promenjena?“

„Zar ništa niste приметили?“, pita Karl. „U vašem delu grada

učestali su napadi na samovozne automobile. Bande nazaposlene omladine zabavljaju se time što hakuju pogonski sistem kojih kolega. Uništavaju čip za utvrđivanje lokacije i gase smisao za orijentaciju. To je strašno. Ti jadnici voze danonoćno, bez sposobnosti za orijentaciju i bez ikakvog smisla, poput zombi automobila. A ako ih slučajno uhvate i presretnu, na osnovu zakona o zaštiti potrošnje sledi im uništavanje. Tužna sudbina. Sigurno znate da zakon o zaštiti potrošnje zabranjuje svaku popravku.“

„Da, znam. Radim na jednoj maloj presi za uništavanje mašina.“

„O“, kaže automobil.

„O“, kaže Peter.

„Onda sigurno imate razumevanja za moj položaj.“

Peter bez reči otvara vrata.

„Molim vas da me sada ocenite“, kaže automobil.

Peter izlazi zalupivši vratima za sobom. Auto neko vreme jadikuje što nije dobio ocenu, ali naposljetku odustaje i vozi do sledeće mušterije.

Peter i sam zna kako da najbrže stigne kući.

Njegova kuća je mala, prljava prodavnica polovne robe s presom za uništavanje pokvarenih mašina. U njoj i stanuje i radi. Radnju je pre dve godine preuzeo od dede, i otada zarađuje tek malo više nego što mu je potrebno da plati kiriju. Na 819,2 metra od njegove kuće Niko mu iznenada kaže: „Petere, budite oprezni. Na sledećoj raskrsnici stoje četiri mlade osobe osuđivane zbog nasilnih krivičnih dela. Preporučujem vam da pođete malo zaobilaznijim putem.“

„Možda su samo postavili malu tezgu i prodaju domaću limunadu“, kaže Peter.

„To nije verovatno“, kaže Niko. „Verovatnoća za tako nešto iznosi...“

„Ajde, dobro“, kaže Peter, „idem okolo.“

* * *

Istog trenutka kada je stigao kući, Peteru stiže i *Šopov* dron za isporuke. Peter se odavno više ne čudi takvim slučajnostima. Jer to i nisu slučajnosti. Slučajnosti uopšte više nema.

„Petere Nezaposleni“, veselo kaže dron. „Dolazim od *Šopa*, najomiljenije svetske trgovinske kuće koja šalje pošiljke pouzrećem, i imam lepo iznenađenje za vas.“

Peter gundajući uzima paket od drona. Ništa nije naručio. Od *Jednog poljupca*, to više nije ni potrebno. *Jedan poljubac* je vrhunska usluga *Šopa* i omiljeni projekat legendarnog osnivača firme Henrika Inženjera. Ko se samo jednim poljupcem na svom kvalitipedu prijavi za *Jedan poljubac*, otad pa nadalje dobija sve proizvode koje je svesno ili nesvesno poželeo, na kućnu adresu, bez potrebe da naručuje. Sistem samostalno izračunava šta svaka od mušterija hoće i kada to hoće. Već prvi slogan *Šopa* glasio je: „Mi znamo šta želite.“ Sada to više niko ne osporava.

„Pa otvorite odmah svoj paket“, predlaže dron. „Uvek mi pričinjava veliko zadovoljstvo da vidim kako se moje mušterije raduju. Ako želite, mogu odmah da postavim i video-snimak otvaranja paketa na vašem ličnom sajtu na *Evribodiju*.“

„Nemoj da se mučiš“, kaže Peter.

„Ma uopšte mi nije teško“, kaže dron. „I tako uvek sve snimam.“

Peter otvara paket. U njemu je novi-novcati kvalitiped. Aktuelni model ovog kvartala. Peter nije mislio da želi novi kvalitiped. Ima model iz prethodnog kvartala. Mora da je to bila podsvesna želja. Bez mnogo emocija uzima kvalitiped iz kutije. Nova generacija je znatno teža od prethodne. Prečesto se dešavalo da stare modele oduva vetar. Peter pomišlja na video-snimak otvaranja paketa, usiljeno se osmehuje i pokazuje kameri podignute palčeve. Ako bi neko od Peterovih prijatelja pažljivo pogledao ovaj video-snimak, sigurno bi pomislio da

mu je izraz lica uznemirujući. Ali Peterove prijatelje ne zanimaju video-snimci otvaranja paketa s isporukama. Ti snimci ne zanimaju nikog normalnog. Peter utiskuje poljubac u svoj novi kvalitiped. Niko ga prijateljski pozdravlja, i Peter odmah ima pristup svim svojim podacima. Uništava stari kvalitiped i baca ga u kantu za smeće, koja mu se nimalo slučajno stavlja na raspolaganje. Kanta za smeće mu zahvaljuje, prelazi ulicu i prilazi debeloj devojčici koja upravo otvara čokoladicu. Tri samovozeća automobila minimalno koč kako bi kantu za smeće pustili da prođe. Peter gleda za njom, a izraz lica mu je odsutan.

Tačskrin drona za isporuke počinje da svetli.

„Molim vas da me sada ocenite“, kaže.

Peter uzdiše. Daje dronu deset zvezdica, jer zna da sve manje od deset zvezdica neizbežno povlači anketu među mušterijama, u kojoj bi morao da objasni zbog čega nije potpuno zadovoljan. Dron srećno prede. Izgleda da se raduje oceni.

„Svaki dan po jedno dobro delo“, mrmlja Peter.

„O, molim vas recite mi“, pita ga dron, „da li biste možda mogli da primite i dva paketića za vašeg komšiju?“

„Neke stvari se nikad ne menjaju.“

HRANLJIVA KOCKA — PROIZVOD KOMPANIJE KONRADA
KUVARA

Jesi li već probao Masošec?

Ne znaš šta je **Masošec**?

Masošec su industrijski komprimirane kocke koje se sastoje od najboljeg što industrija prehrambenih proizvoda ima da ponudi: **masti, soli i šećera**! Zvuči perverzno, ali ekstra je.

Čisti sastav **Masošeca**:

- jedna trećina **MAsti**
- jedna trećina **SOLi**
- jedna trećina **ŠEĆera**.

A sad i novo: **masni Masošec** s ukusom slanine! Najbolje ide s našim prelivom za roštilj, s pedeset procenata šećera.

UPOZORENJE: MASOŠEĆ MOŽE DA IZAZOVE SPORU I BOLNU SMRT. ALI TAAAAKO JE UKUSAN.

NAJVEĆA KOALICIJA

Martin nosi pločicu sa svojim imenom. Na pločici piše: „Martin Predsedavajući – Predsednik Nadzornog Odbora Fondacije – Savetnik u Predsedništvu – Direktor.“ Obično koristi samo ono prvo, ali prilikom obilaska parlamenta neće da se odrekne upečatljive, gotovo plemićke dužine svog punog prezimena. Ponosan je na očeve uspehe. Taj osećaj, nažalost, nije uzajaman. Martin je kao dete od oca toliko često slušao da je glup da je u to godinama verovao bez preispitivanja. Tek u devetnaestoj na um mu je pala mudra misao da sve što mu je otac ispričao ne mora biti tačno. Od tog trenutka sebe smatra bistrim. Ali na svoju nesreću, zaista nije baš najpametniji, a među mnogim stvarima koje njegovom ocu opravdano mogu da se prebace nije i to da je sina lagao u pogledu njegovih intelektualnih sposobnosti. Martin je svoje ograničene mogućnosti iskoristio na najbolji način: postao je političar. Sasvim razumljiv izbor. U izvesnom smislu, parlament je danas ono što je ranije bio manastir: mesto na kome najviši društveni sloj može da se oslobodi suvišnih sinova. Martin je zaista uspeo da uđe u Kvalitetni parlament, mada sedi sasvim pozadi. Već osam godina bavi se prvenstveno organizovanjem obilazaka zgrade parlamenta za

odabrane učenike, takozvane kvalitetne tinejdžere. Martin uvek vodi isključivo devojačke grupe, a danas mu se baš posrećilo. Došle su učenice s Akademije za hostese.

„Kao što sigurno znate“, upravo priča dvema šesnaestogodišnjakinjama ispred sebe, „u Kvalitilendu postoje dve velike stranke. Alijansa za kvalitet i, naravno, Partija napretka. Ranije su se partije zvale drugačije, ali sve su promenile imena da bi bile u skladu s novim, naprednim nacionalnim identitetom.“

„A pritom se“, kaže jedna devojka, „odmah praktično izgubilo i nekoliko nezgodnih prideva kao što su socijalni, hrišćanski, ekološki ili demokratski.“

Opet neka mudroserka, misli Martin. Ma ekstra. Usmerava pogled na devojku koja je dobacila primedbu, a njegova kontaktna sočiva za proširenu stvarnost izvlače njeno ime: Tatjana Profesorka Istorije. Uvek ta deca profesora istorije. Od vlade je bilo baš mudro što je još pre petnaest godina ukinula nastavu istorije i zamenila je nastavom budućnosti. U nastavi budućnosti učenici na uzbudljiv i vizuelno upečatljiv način uče da će u budućnosti sve biti dobro, jer će – to je glavna ideja – u budućnosti svi problemi moći sasvim jednostavno tehnički da se reše.

Dve devojke pozadi šapuću o svojim ocenama. Jedna od njih se Martinu dopada. Čuje je kako šapuće: „Iz indeksa telesne mase dobila sam svih sto poena. Ali gospodin profesor, retard, kaže da iz seksepila ne može ponovo da mi da čistu stotku samo zato što mu se ne sviđa kako vodim neobaveznu konverzaciju, drkadžija!“

Usredsređenim pogledom i dugim namigivanjem Martin ovu devojku obeležava za kasnije. U desnom uvu čuje potvrđno PLINK. Nesvesno prelazi rukom preko svoje lepe, guste, genskom tehnologijom od opadanja zaštićene kose, nakašlja se i nastavlja: „A postoji, naravno, i opoziciona stranka, čiji osnivači verovatno nikada nisu gajili nadu da će ući u sastav vlade, jer se partija zaista zove Opoziciona stranka.“

„Ventil za nezadovoljstvo u parlamentu“, Tatjana Profesor-ka Istorije ponavlja reči koje je često čula da majka izgovara kad se napije. Martin u sebi već smišlja kako će je oceniti s nula zvezdica.

„Pošto naša uvažena predsednica leži na samrtničkoj postelji“, kaže, „ubrzo ćemo opet imati izbore. Lekari su izračunali da će nas ona napustiti tačno kroz šezdeset četiri dana. Da bi se omogućio nesmetani prenos vlasti, zbog toga ćemo tačno kroz šezdeset četiri dana izaći na izbore. Pa da. U principu, velike stranke i tako hoće isto, naime ono što je najbolje, pa zato polazim od toga da će dve velike stranke uskoro ponovo obelodaniti da posle izbora nameravaju da formiraju veliku koaliciju. Oprostite. Kvalitilendom, naravno, ne vlada velika koalicija, već najveća koalicija! Ima li pitanja?“

„Šta mislite“, pita mudroserka, „zašto izlaznost na izbore sve više opada?“

„Mislim“, kaže Martin, „da se sadašnja vlada tim problemom uspešno pozabavila kada smo odlučili da procentualno učešće građana na izborima više ne objavljujemo. Uzgred budi rečeno, iza zatvorenih vrata već se žustro raspravlja i o sledećem logičnom koraku, da se u tajnosti zadrži i rezultat izbora.“

Devojke se kao po dužnosti smeju, mada se Martin uopšte nije našalio.

„Transparentni pojedinci u transparentnom sistemu“, kaže Tatjana. Martin je ignoriše.

„Ej, liče, a zašto ste vi zapravo u Partiji napretka?“, pita ona lepa koju je Martin memorisao.

„Pa, sad“, kaže Martin, koji prvi put sam sebi postavlja ovo pitanje, „mislim, eh, zato što je to najveća od, hm, najvećih stranaka.“

Martin, naime, više voli da bude u vladi nego u opoziciji, mada zapravo ne učestvuje ni u jednom ni u drugom. Sedi u jednoj od poslednjih klupa u parlamentu i aplaudira kad vođe njegove stranke govore, a viče „ua“ i „buuu“ kada govori neko

iz opozicione stranke. I jedno i drugo radi sa zadovoljnim osmehom, nikad ne slušajući šta se govori.

Odvodi devojke do balkona za posetioce i odatle im pokazuje čoveka koji upravo stoji za govornicom. „Ovaj je iz opozicione stranke.“

„Već godinama“, viče govornik, „Kvalitilend vodi rat protiv terorista one zemlje koju naši mediji zovu samo još Kvantitilend. Kvantitilend 7, da budem precizniji. Nije li onda možda kontraproduktivno što ovdašnji proizvođači oružja i dalje smeju da izvoze oružje neprijatelju? Moraju li naši vojnici zaista da ginu od sopstvenog oružja?“ U sali se čuje žagor protivljenja. I Martin viče „buuu“, a pokretom ohrabruje devojke da i one učine isto.

„Kolega Kompozitoru“, interveniše predsednik parlamenta, „moram, nažalost, još jednom da vas opomenem da se držite novog identiteta zemlje. 'Rat' nije politički korektna reč. Kaže se 'bezbednosna intervencija radi zaštite trgovačkih puteva i dopremanja sirovina'. Ne govorimo više ni 'vojnici', već 'obezbeđivači kvaliteta'.“

„Ma zovite ih kako hoćete“, kaže opozicioni političar dok silazi s govornice. „Na isto izlazi.“

Sednicu prekida emitovanje holograma s natpisom: „Ovu debatu u parlamentu prikazuje vam *Kvalitipartner*. *Kvalitipartner* – ljubav na prvi klik.“

Još jedan govornik izlazi za govornicu. Visok čovek čvršće građe, belac, star šezdeset sedam godina, zgužvanog lica.

„Imate sreće“, kaže Martin. „Danas govori novi ministar odbrane lično. Konrad Kuvar. Sigurno ga već znate.“

Ministar odbrane je zaista zavidno poznat za političara. Pre nego što je ušao u vladin kabinet, bio je poznat kao kuvar, sa svojom emisijom na televiziji. Pored toga, poseduje i celu imperiju fabrika za proizvodnju namirnica. Njegovo lice nalazi se na čokoladicama, pahuljicama za doručak i konzervisanim viršlama u tegli. Svako dete ga zna.

„Gospodine Kompozitoru“, počinje ministar oštro, „ja bih tu ipak imao malo da dosolim.“

„Jeste li znali da je i otac Konrada Kuvara bio uspešan kuvar?“, otkriva Martin učenicama zanimljivu činjenicu.

„Ma da...“, mrmlja Tatjana.

„Vi uvek tražite dlaku u jajetu!“, upravo viče ministar.

„Bar jezički, lik se i dalje u potpunosti drži svog starog zanimanja“, kaže ona lepa.

Martin se smeška. „Prema rezultatima anketa za ispitivanje javnog mnjenja“, kaže, „gospodin Kuvar ima velikih izgleda da postane predsednik. Nažalost, on je u Alijansi za kvalitet, ali ni to nije loše, jer sigurno teži najvećoj koaliciji.“

„Dame i gospodo, neću da vam zamazujem oči!“, kaže Kuvar. „U vojnoj industriji radi se o hiljadama radnih mesta. Smem li da pitam hoće li možda gospodin Kompozitor da zaposli sve te ljude, koji bi posle ostvarivanja njegovog predloga morali da budu otpušteni? Hoćete li vi da budete odgovorni za to što bi cela generacija mladih muškaraca dobila prezime Nezaposleni?“

U dvorani se razleže žagor odobravanja.

„Još prošle nedelje potpuno drugačije ste govorili“, dobačuje Kompozitor.

„Netačno!“, viče Konrad Kuvar. „To je laž! U predizbornoj kampanji sam obećao da ću ograničiti izvoz oružja, ali hoće li ta granica biti viša ili niža, o tome ćete morati meni da dozvolite da odlučim! Mi i tako nemamo načina da teroristima iz Kvantitilenda 7 zabierimo čorbu. Ako im Kvalitilend više ne bude isporučivao oružje, oni će ga prosto nabaviti na nekom drugom mestu! Bilo bi, dakle, prosto glupo da dopustimo da nam izmakne taj mastan zalogaj.“

„Slušajte, slušajte!“, viče Martin.

„Da zaključimo“, kaže ministar. „Možda je tačno da naše kvalitetno oružje u pojedinačnim slučajevima pogađa naše obezbeđivače kvaliteta – ne vredi plakati za prolivenim mlekom

– ali i to je ipak bolje nego da ih pogodi neko oružje lošijeg kvaliteta. Jer naše kvalitetno oružje obezbeđuje garantovano najčistiju, najbržu, pa i čoveka najdostojniju, kvalitetnu smrt! Uvek kažem: ako čovek već mora da baci kašiku, ipak je bolje...“, pravi kratku pauzu, „... ipak je bolje da to bude kvalitetna kašika!“ Nakašlja se. „Uzgred budi rečeno, ja i cela Alijansa za kvalitet zajedno sa mnom i dalje se čvrsto zalažemo za najveću koaliciju i nameravamo da s tim nastavimo i posle izbora, naravno, sa mnom na čelu.“ Dok odlazi s govornice, publika mu aplaudira.

„A sada“, kaže Martin, „odmah možete da čujete i šefa Partije napretka, Tonija Šefa Partije. Kao što sigurno znate, on je naš predsednički kandidat.“

„A ankete za ispitivanje javnog mnjenja pokazuju da mu je popularnost katastrofalna“, kaže mudroserka.

„To je nevažno“, kaže Martin, „jer će se i Partija napretka odmah izjasniti za najveću koaliciju. Uz sav metež na površini političkih dešavanja, politika je u suštini ipak vrlo predvidljiva.“

„Cenjene dame i gospodo“, kaže oniži korpulentni čovek koji sada staje za govornicu, „danas bih želeo da vam kažem da je Partija napretka za najveću koaliciju...“

Na tom mestu pravi dramatičnu pauzu.

E baš se pravi važan, misli Martin i prevrće očima.

„... prestala da bude na raspolaganju“, završava rečenicu Toni Šef Partije. Dvoranom se pronosi žamor nerazumevanja.

„Mi verujemo, ako mi dozvolite tu malu metaforu, u parolu 'kuvarice manje zbori, da ti ručak ne zagori'.“

Smeh u redovima Partije napretka. Kad vidi da se njegove partijske kolege smeju, i Martin se ceri.

„Takođe bih želeo da vam saopštim i da se odričem kandidature!“

Nemir u sali za plenarne sednice. Iznenadenje je uspeo.

„Istovremeno bih želeo da iskoristim priliku da vam predstavim novog kandidata Partije napretka“, kaže Toni, traži

pogledom po sali i klima glavom lepom muškarcu nedefiniranih godina.

„Džone, smem li da te zamolim da dođeš ovamo?“

Smedokosi, atletski građeni čovek ustaje i čini kako mu je rečeno.

Martin čuje kako devojka koju je memorisao šapuće: „Ovaj je zgodan!“

„Ovo je naš kandidat“, kaže Toni. „Mi ga zovemo Džon, Naš Džon!“, u sali vlada mrtva tišina.

Naš Džon je android.

Uđe ti u uši

Dok ideš ulicama Kvalitilenda, sigurno ti u oči padaju ljudi koji naizgled bez ikakvih slušalica na glavi govore sami sa sobom. Nasuprot prvom utisku, nisu ljudi. Bar ne svi. Većina razgovara sa svojim ličnim digitalnim asistentom, i to preko takozvanog ušnog crva. Ušni crv je mini-robot nalik na crva. Naprosto se stavlja u ušnu školjku. Odatle samostalno dopuzi u slušni kanal, gde se u blizini bubne opne ukotvljuje na nekom krvnom sudu, preko koga se snabdeva bioenergijom. Neometan bukom u okruženju, ušni crv prenosi samo one akustične signale koji idu s mreže i na mrežu. Ako se čovek četiri puta povuče za usnu resicu, ušni crv će se otkaćiti i ponovo izmilet i u ušnu školjku. Crv koji vam nikako ne izlazi iz glave u Kvalitilendu je stvar za lekara. Ili za IT tehničara. Većina ljudi, međutim, i tako ne vidi nikakvog razloga da ga otkaći i danonoćno živi s ovim crvom, koji lako ulazi u uši.

ADO & EVA

Peter Nezaposleni jednom je imao devojkicu po imenu Mildred Kancelarijska Službenica. Upoznali su se u stvarnom životu, u analognom svetu. To je, naravno, bilo potpuno bizarno i pomalo neprijatno, i zato su o tome nerado govorili u javnosti. Mnogo su se svađali, ali pozitivno gledano, život s Mildred je zbog toga uvek i bio uzbudljiv. Pre 512 dana oboje su se, tek zabave radi, ulogovali na sajt *Kvalitipartnera* i uporedili svoje profile. Sistem im je rekao da nisu jedno za drugo. Svakome je čak i prezentirao boljeg partnera. Peter i Mildred su o tome veoma dugo razmišljali, da bi napokon uvideli da stvarno nisu jedno za drugo. Poduhvat da se tek tako, zabave radi, uloguju na *Kvalitipartner* nije se pokazao kao naročito zabavan. Oboje su se potajno dogovorili da izađu s boljim partnerom. To jest, naravno, ne s boljim partnerom, nego s najboljim.

Peterova najbolja partnerka je Sandra Adminka. Oni se nikad ne svađaju. Sandra izgleda onoliko dobro koliko čovek na Peterovom nivou uopšte može da se nada: osrednje. Danas je upravo petstoti dan otkad su oboje promenili svoj status i imenovali ga „u vezi“. Bio je to vrlo romantičan trenutak. Nijedno od njih dvoje nije zaboravilo jubilej, a nisu ni mogli, jer su ih personalni digitalni asistenti podsetili. Sandra svog asistenta zove Šnuki. Kao

znak zajedništva, Sandra i Peter su personalne asistente linkom povezali s partnerovim ušnim crvom. Ako nekuda idu zajedno, Peter, dakle, može da čuje šta Šnuki javlja, a Sandra može da čuje šta govori Niko. Mnogi parovi tako rade. To se smatra apsolutnim dokazom poverenja. Peteru se gest dopao. Nervira ga samo što se Niko i Šnuki baš nikako ne podnose i stalno zapodevaju svađu. To je verovatno zato što Sandra ne koristi asistenta koga je proizveo *Šta-mi-treba*, najpametniji pretraživač na svetu, već asistenta *Kvalitikorpa*, koncerna koji tvoj život čini boljim.

Pošto su prošli kroz Zakerbergov park i Bulevar Rolanda Emeriha, Peter Sandri pokazuje zapanjujuće vedro noćno nebo.

„Gle“, kaže on. „Jesi li ikad videla toliko zvezda? Mora da ih je bezbroj.“

„S mesta na kome stojite i s vašom oštrinom vida, vidljivo je tek tačno 256 zvezda“, kaže Niko.

„Ekstra, Niko, hvala ti, vrlo romantično“, ljutito odgovara Peter.

„Bezbroj zvezda“, kaže Niko, „tipična je nepreciznost koja vama ljudima i dalje rado promiče, mada u današnjem svetu, gde se sve može tačno izmeriti i kvantifikovati, to zapravo više ne bi bilo neophodno.“

„Uzgred budi rečeno, Sandra, ti možeš da vidiš četiri zvezde više“, kaže Šnuki. „Jer imaš bolji vid.“

„Pih“, kaže Niko. „A zato Peter... ima bolji njuh.“

„Ali Sandra bolje miriše“, kaže Šnuki.

„Ma dobro je, vas dvoje“, umiruje ih Sandra. Okreće se Peteru. „Stvarno, hoćeš li konačno da mi kažeš kuda idemo?“

Peter odgovara samo: „Iznenadenje.“

Nakon kraćeg vremena, da budemo precizni dva minuta i trideset dve sekunde kasnije, Peter se zaustavlja pred ulazom pozorišta *Gvido Knop*. Sandra diže glavu i čita najavu predstave koja se to veče daje: *Hitler! – Mjuzikl*. Podnaslov glasi: *Priča o Adu & Evi*.

Sandra tiho cvili od sreće. „O! Već dugo nisam gledala mjuzikl.“

„Dve godine, četiri meseca i osam dana, da budemo precizni“, kaže Šnuki.

„O čemu se radi?“, pita Sandra.

„O tragičnoj ljubavnoj priči dveju spornih istorijskih ličnosti“, kaže Niko.

„De, de“, protivreći Šnuki. „Sporni je u ovom slučaju verovatno jako ublaženo rečeno. Neko se verovatno boji da bi mogao odbiti desničarski nastrojene gledaoce.“

„Mišljenja se razlikuju“, kaže Niko. „Niko ne može objektivno da kaže koje mišljenje je ispravno.“

„Fašizam nije mišljenje, već zločin!“, odgovara Šnuki.

„Ej, pitala sam Petera!“, buni se Sandra.

„Čutite!“, naređuje Peter. „Oboje!“

Po treperenju svetleće diode u Sandrinoj naušnici i toploti koju razvija njegov kvalitiped, Peter može da ustanovi da se rasprava nastavlja u tišini.

Peter i Sandra se smeše jedno drugom.

„Eh, te dve svađalice“, kaže Sandra. „Dakle, o čemu se radi?“

„Radi se o tragičnoj ljubavnoj priči između dveju spornih istorijskih ličnosti“, kaže Peter.

„Ekstra!“, kaže Sandra. „Volim mjuzikle. A pre svega istorijski!“

„Znam“, kaže Peter, „pročitao sam na tvom profilu.“

Mjuzikl mu je zapravo preporučio Niko. Peter može sebi da dopusti tu malu nepreciznost, jer je Niko utišan. Ono što Peter ne kaže, a što iz neobjašnjivih razloga ne stoji ni u njegovom profilu, jeste sledeće: Peter zapravo mrzi mjuzikle. A pre svega istorijske.

Sandra i dalje proučava tablu na ulazu. „Ova predstava je najnoviji hit autora *Zaljubljenog Musolinija*“, viče oduševljeno.

Ulaz u pozorište preprečuje im onizak čovek sa strogim razdeljkom i smešnim brkovima.

„Kontrola karata!“, kaže oštrim, smešno preteranim glasom. Tek na drugi pogled Sandra prepoznaje da je u pitanju mašina.

„Ovi novi androidi su baš kao pravi, a?“, pita Peter.

„Da. Čoveku je prosto pomalo neprijatno“, kaže Sandra.

„Uvukli smo se u vaše drrrruštvo“, kaže android s brčićima. „Zauzeli smo sve ključččne pozicije. Ubrrrrrzo ćemo mi andro-idi napasti i prrrruzeti vlast.“

„Molim?“, uplašeno pita Sandra.

„Mallla šallla“, kaže android. „Želim vam srrrdačnu dobrodošlicu, Sandrrro Adminka i Petere Nezaposleni.“

„Mislila sam da si podesio da ti se ne vidi ime“, kaže Sandra. Posebno je molila Petera da to uradi, jer je njegovo prezime nekako neprijatno. Ne bi ni trebalo da ga moli za to.

„Uvek držim ime prigušeno za sve u najbližem okruženju.“

„Pa otkud on zna ko si?“, pita Sandra.

„Neučtivo je prrričati u trrrećem licu o prrrisutnim osobama“, kaže android.

„Pretpostavljam da je u pitanju prepoznavanje lica“, kaže Peter. „Svi modeli *Mog robota* odnedavno imaju pristup banci podataka kompanije *Rejtm*.“

„Tačččno“, kaže android. „A sad mi kažite: gde želite da sedite? Parrrter ili loža?“

„A u čemu je razlika?“, pita Sandra.

„Loža je skuplja“, kaže android.

„A inače?“, pita Peter.

„Inače nema rrrazlike.“

„Hajde da uzmemo ložu“, kaže Sandra. „Zato što nam je danas jubilej!“

Peter s oklevanjem klima glavom.

„Loža“, kaže Sandra posebno naglašavajući tu reč.

„Nisam rrazumeo unos“, kaže android. „Parrrter ili loža?“

„Loža!“, kaže Sandra još jednom, ovog puta glasnije.

„Nisam rrrazumeo unos“, kaže android. „Parrrter ili loža?“

„Lo-ža!“, viče Sandra.

„Želite mesta u parrrteru?“, kaže android. „Je li to tačččno?“

Sandra urla: „LOŽA!“

„Smirrrrite se“, kaže android. „Razumeo sam već prvi put.

Opet mallla šallla. Oprostite. Morrra da sam jutros dorrrručkovao klllovna.“

Peter mora da se nasmeje, ali osmeh mu odmah nestaje s lica kad ga Sandra ljutito pogleda.

„Kako plaćate?“, pita android.

„Tačkis“, kaže Peter.

„U rrredu“, kaže android, zatvara oči i pruža Peteru svoje napućene usne.

Peter je ljut.

„Ne brrrrrinite“, kaže android. „Brrrkovi samo malo golicaju.“

Peter i dalje okleva.

„Možete da upotrrrebite i svoj kvalitiped“, kaže android i ponovo otvara oči. Peteru se čini da je pomalo uvređen. Uprkos tome, s olakšanjem izvlači iz džepa svoj kvalitiped i utiskuje na njega poljubac. Uređaj prenosi uplatu androidu.

„Hvala lepo“, kaže ovaj. „I zig hajl.“

„Molim?“, pita Sandra.

„Zig hajl!“, kaže android. „Tako se tada govorilo. Kao pozdrrrrav.“

„O“, kaže Sandra. „Pa dobro onda. Zig hajl!“

„Zig hajl“, mrmlja Peter.

„Kakav smešan čovečuljak“, kaže Sandra kikoćući se.

Kreću ka svojim mestima. Razvodnik je android, potpuno isti kao i onaj na ulazu.

„O“, kaže Sandra. „Opet je tu...“

Sedaju na svoja sedišta.

„Jesi li gledao *Zaljubljenog Musolinija*?“, pita Sandra.

„Ne sećam se baš“, kaže Peter.

Sandra počinje da peva „Bella donna, por favor! Mazi Dučea svog!“

„O! Naravno“, kaže Peter. „Pa da: Mazi Dučea svog.“

Ljubi Sandru u usta.

Istog trenu prožima ga delimično svestan osećaj da je upravo nešto platio.

Nivo

Sigurno se pitaš da li je čovek kraj tebe upravo promenio svetlo na semaforu u zeleno pucnuvši prstima. Da, promenio je. Verovatno su ti već u očima i ljudi koje u restoranu uvek posluže pre, mada su došli kasnije. Priča se čak i o ljudima koji samo pokretom ruke mogu na stanicu podzemne železnice da vrate voz koji im je upravo otišao ispred nosa. To nisu nikakve čarolije, već su u pitanju sposobnosti vezane za nivo.

Rangiranje svih ljudi na različite nivoe poteklo je od jednog zapravo bezazlenog potprograma programera Kvalitipartnera. Da bi masu profila mogao brže da isfiltrira kako bi pronašao odgovarajuće osobe, svaki profil je rangiran i dobijao je određeni nivo. Tako je za heteroseksualne žene nivoa šesnaest sistem otada u obzir uzimao samo još heteroseksualne muškarce nivoa šesnaest. Kada je odeljenje marketinga doznalo za to, odmah se pobrinulo da brojevi koji označavaju nivo postanu vidljivi. I zaista, korisnici su se s oduševljenjem bacili u nadmetanje za što veći nivo.

Danas odeljenje nazvano Rejtmi ostvaruje veći profit od ostatka Kvalitipartnera. A naziv mu je zapravo potekao iz jednog nesporazuma. Jedan od saradnika Kvalitipartnera čuo je na svojoj ličnoj radio-stanici staru rok pesmu u kojoj pevač poziva nekog prijatelja da ga oceni: „Rate me, my friend!“ Tek kada je Kvalitipartner napravio reklamu za Rejtmi praćenu ovom pesmom, pažljivi slušaoci ukazali su da Kurt Kobejn ne peva „rate me“ (oceni me), već „rape me“ (siluj me). Taj propust, međutim, nije mogao da zaustavi pobedonosni pohod aplikacije Rejtmi.

U principu je sasvim jednostavno. Čovek se prijavi za Rejtmi, poljupcem daje sistemu pristup svojim podacima, i odmah dobija procenu svog nivoa. Glasine tvrde da je najniži nivo koji postoji nivo dva. Navodno se nikome ne

daje nivo jedan, da bi čak i ljudi nivoa dva još verovali da ima nekoga ispod njih. A briga da može da se padne još niže smatra se korisnom. Ljudi koji misle da više nemaju šta da izgube opasni su. Najviši nivo je sto. Pri čemu verovatno nema ni ljudi nivoa sto, ali čak i ljudi nivoa devedeset devet treba da veruju da ima potrebe da postanu još bolji i da ima nekoga i iznad njih.

U početku je Rejtmu nudio samo prost prikaz nivoa, ali u međuvremenu je omogućio da čovek svoje vrednosti vidi podeljene na četrdeset dve različite oblasti, koje se sve stiču u opštem nivou. Te oblasti su: fleksibilnost, podnošenje opterećenja, inovativnost, kreativnost, sposobnost za timski rad, sposobnost da se nečime oduševi, ukus (vrlo sporno), umreženost, starost, zdravlje, mesto življenja, posao, prihod, imovina, veze, društvena kompetentnost, uživanje u radu, obrazovanje, IQ, EQ, pouzdanost, bavljenje sportom, produktivnost, smisao za humor (takođe sporno), seksepilnost, indeks telesne mase, opremljenost, tačnost, prijatelji, geni, porodična anamneza (ko bi još hteo da bude s nekim ko će verovatno dobiti rak), očekivani životni vek, sposobnost prilagođavanja, mobilnost, sposobnost da se podnese kritika, iskustva s inostranstvom, stopa angažovanosti i brzina na društvenim mrežama, otvorenost za nove potrošačke ponude, otpornost na stres, disciplina, samopouzdanje, ponašanje za stolom.

Navodno postoji još pedeset osam oblasti, ali one su, kao i uzajamni odnos nivoa, poslovna tajna Kvalitipartnera.

Svaki nivo od narednog deli sto poena. To omogućava da čovek sebe kontinuirano poboljšava. Kroz ciljni rast u pojedinačnim oblastima, recimo u bavljenju sportom, moguće je podići svoj opšti nivo, što u spiralnom kretanju vodi tome da se skoro automatski poboljšavaju i spoljni faktori kao što su mesečni prihod, radno mesto i stanje na računu. Naravno, spirala može u najmanju ruku jednako brzo da krene i naniže.

Podela na nivoe neverovatno je praktična i različite institucije su u međuvremenu počele da plaćaju Rejtmu kako bi došle do podataka o nivou svojih zaposlenih, mušterija ili građana. Banke daju kredite u zavisnosti od nivoa. Poslodavci koriste podatke o nivou za izradu preciznih oglasa za nova radna mesta. (Zanimljivo je, uzgred budi rečeno, da skoro 81,92